

PAPER DETAILS

TITLE: Ebeveyn Mükemmeliyetçiliğinin 5-6 Yas Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Algılanan Kaygı Düzeyini Öngörmedeki Rolü

AUTHORS: Hande GÜNGÖR, Mustafa BULUS

PAGES: 147-159

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/399398>

Ebeveyn Mükemmeliyetçiliğinin 5-6 Yaş Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Algılanan Kaygı Düzeyini Öngörmedeki Rolü*

Hande GÜNGÖR**, Mustafa BULUŞ***

Öz

Bu çalışmada ebeveyn mükemmeliyetçiliğinin okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş çocuklarının algılanan kaygı düzeyini ön görmedeki rolü incelenmiştir. Veri toplamak amacıyla, Okul Öncesi Kaygı Ölçeği Ebeveyn Formu ve Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma, Denizli il merkezinde bulunan anasınıfına ve bağımsız anaokullarına devam eden 5 ve 6 yaşlarında 379 çocuğun ebeveynleri ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde korelasyon, çoklu ve aşamalı regresyon istatistik tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, anne ve baba sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçilik düzeylerinin ayrı ayrı çocuk kaygısının anlamlı yordayıcısı olduğu saptanmış, bununla birlikte kendilerine ve başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeylerinin kaygı üzerinde anlamlı yordayıcı rolü olmadığı belirlenmiştir. Bulgular eğitsel doğurguları ile tartışılmış ve ilgililere önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Kaygı, Ebeveyn Mükemmeliyetçiliği, Okul Öncesi Dönem Çocukları.*

The Role of Parent Perfectionism on Predicting Anxiety Level of 5 and 6 Years Old Preschool Children

Abstract

The aim of this study was to examine the role of parent perfectionism on predicting anxiety level of 5 and 6 years old preschool children. The data were collected with Preschool Anxiety Scale Parent Form and Multi-dimensional Perfectionism Scale. The study was carried out with parents of 379 5 and 6 years old preschool children in Denizli. The data were analyzed with correlation, multiple and stepwise regression analyses statistical techniques. The results indicated that the social-oriented perfectionism level of mothers and fathers were the meaningful predictor of perceived anxiety level of children. On the other hand, it was found that self-oriented and other-oriented perfectionism levels of parents were not the meaningful predictors of perceived anxiety in children. In the study, implications of the findings were discussed and suggestions were given for educators, researchers and parents.

Keywords: *Anxiety, Parental Perfectionism, Preschool Children.*

* Bu çalışma tamamlanmış bir yüksek lisans tezinden yararlanılarak hazırlanmış ve kısa bir özeti II. Uluslararası Katılımlı Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Öğr. Gör., Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Çocuk Gelişim Programı, DENİZLİ.

e-posta: hgungor@pau.edu.tr

*** Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi Bölümü, DENİZLİ.

e-posta: mbulus@pau.edu.tr

Giriş

Çocuğun gelişimsel sağlığı ve psikolojik iyi olma hali çeşitli faktörlerden etkilenir. Bu faktörlerden birinin kaygı olduğu söylenebilir. Craske ve Glover (2000) ve Foxman (2004) kaygıyı çok değişik nedenlerden kaynaklanabilen ve birey tarafından tam olarak anlaşılamayan tehdit ya da tehlike beklentisiyle ortaya çıkan, sıkıntı, gerginlik ve huzursuzluk duygusu olarak tanımlamaktadırlar. Foxman (2004), kaygıya neden olan etmenleri üç kategoride sınıflandırmaktadır. Kişilik, biyolojik duyarlılık ve stres olarak nitelendirilen bu faktörler kaygının bileşenleri olarak da adlandırılırlar.

Biyolojik duyarlılık, bireyin doğuştan itibaren bazı durumlara aşırı hassas olması ile açıklanabilir. Çocuklarda kişilik, yaşadıkları çevre ve erken çocukluk dönemindeki yaşantılara göre şekillenir. Stres ise taleplerin aşırı olması, zor faaliyetler, uyum gösterme, değişiklikler vb. gibi birçok durumun sonucu olarak ortaya çıkabilmektedir. Çocuğun yaşantıları, biyolojik karakteristikler ve stres düzeyi bir araya geldiğinde “çocuğun kaygı kişiliği profili” ortaya çıkmaktadır (Foxman, 2004).

Kuramsal temelleri ile ele alındığında kaygıyı, Freud, id, ego ve süper ego alanları arasındaki bir çatışmanın ifadesi (Gençtan, 1993); Jung, insan bilincinin, kolektif bilinçaltından gelen ve mantıkdışı olan korku, baskı ve semboller tarafından saldırıya uğraması (Yanbastı, 1996); Adler, aşağılık duygusu ve üstünlük kompleksi bağlamında var olma çabasının bir sonucu (İnanç ve Yerlikaya, 2008); Horney, tehlikeli olarak algılanan bir duruma ve kabul görmemeye karşı hissedilen bir duygu (Yanbastı, 1996; Gençtan, 1984); Sullivan, güvenliği sarsan gerçek ya da imgesel bir tehdide karşı yaşanan endişeli olma, suçluluk, utanç, korku, kişisel değersizlik gibi acı verici duygular (Yanbastı, 1996; İnanç ve Yerlikaya, 2008); Rolla May, insanın kendisini ürküten durumlarla yüzleşmeyi göze alarak çeşitli yaşam imkanlarına ulaşmasına ya da kaçınıp dar bir çerçeve içinde sınırlanmaya ve birtakım kuralların tutsağı olarak yaşamaya neden olan duygu (Sekmenli, 2000); Rogers, algılanan benlik ile gerçek yaşantı arasındaki çelişkiden doğan duygu durumu (Özoğlu, 1997); davranışçı bilimciler ise öğrenilmiş bir tepki (Sekmenli, 2000) olarak tanımlamaktadırlar.

Alan yazın incelendiğinde kaygı ile ilgili çalışmaların büyük çoğunluğunun yetişkinlere yönelik yapıldığı, çocuklarla ilgili kaygı çalışmalarının çok sınırlı olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, çocukların yetişkinlerle aynı türden kaygılara sahip olduğu inanişini savunan araştırmacıların (Tallis, 2003) yanı sıra, kaygı probleminin çocuklarda ve yetişkinlerde farklı değerlendirilmesi gerektiğini savunan araştırmacılar da (Spence, 1998; Muris, Merckelbach, Schmidt ve Mayer, 1999) bulunmaktadır.

Alanyazında çocuklar üzerinde yapılan çalışmalarda, kaygı ile güvensiz bağlanma, davranışsal tutukluk (Essakow, Ungerer ve Rapee, 2005); çocuğun yetiştirilme tarzı ve ebeveyn kaygısı (Van Gastel, Legerstee ve Fernidand, 2009; Hudson ve Rapee, 2001); gece kâbusları (Mindell ve Barrett, 2002); bakım verenin beklentileri ve beklentilerin karşılanmaması sonucu çocuğa uygulanan yaptırımlar (Tallis, 2003; Frost, Maten, Lahart ve Rosenblate, 1990); mükemmeliyetçilik (Hewitt ve Flett, 1991; Saboonchi ve Lundh, 1996); evde anne-babanın okulda ise öğretmenlerin çocuğa yaklaşımı ve gerçekleşen olumsuz yaşantılar (Layne, Bernstein ve March, 2006); çocukların başarılarına verilen aşırı olumlu tepkiler veya sevgi gösterileri, açlık, fakirlik, şiddet vb. küresel problemler (Foxman, 2004); stres (Eisen ve Kearney, 1995; Foxman, 2004) ve sosyal katılım düzeyi (Bokhorst, Goossens ve Ruyter, 2001) gibi değişkenlerin ilişkileri incelenmiştir. Bu araştırmalardan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, çocuklarda kaygının güvensiz ebeveyn bağlanma tarzı, davranışsal tutukluluk, ebeveynin yaşadığı yüksek kaygı, ebeveynin çocuktan beklentilerinin karşılanmaması sonucu uygulanan ceza gibi yaptırımlar, evde ve okulda gerçekleşen olumsuz yaşantılar, çocukların başarılarına verilen aşırı olumlu tepkiler, açlık, fakirlik, şiddet vb. küresel problemler, stres, düşük sosyal katılım düzeyi ve mükemmeliyetçilik davranışları ile ilişkili olduğu söylenebilir. Bütün bu çalışmalar, kaygının çok nedenli olduğu gerçeğini yansıtmaları bakımından önemlidir.

Gerek alan yazın çalışmaları gerekse temel kuramsal kabuller, kişilik gelişiminin temellerinin atıldığı erken çocukluk döneminin,

çocuğun tüm alanlardaki gelişiminin hızlı ve çevresel uyarıcılara açık olduğu kritik bir süreç olduğunu göstermektedir (Oktay, 1985; Nores ve Barnett, 2010). Bu süreçte çocuk için çevre aile ve okul ile ilişkilendirilmektedir. Evde anne ve babanın, okulda ise öğretmenlerin çocuğa yaklaşımı, sergiledikleri tutumlar ve kurdukları iletişim biçimi kaygılı kişilik gelişimi ile yakından ilişkilidir (Layne ve ark., 2006). Bu bağlamda, ebeveyn ve öğretmenlerin mükemmeliyetçilik düzeylerinin çocuğa yönelik tepkilerini etkileyebileceği ve çocukların kaygı yaşamalarına neden olabileceği düşünülebilir.

Mükemmeliyetçilik pek çok kişilik kuramcısının ve günümüz araştırmacılarının ilgi odağı olmuş ve genel olarak, bireylerin kendileri ve başkaları için daha yüksek beklentiler ve standartlar içerisinde olmaları olarak tanımlanmıştır (Erol, 2009; Frost ve ark., 1990; Hewitt ve Flett, 1991).

İlgili kuramlarda mükemmeliyetçiliği Freud süperegounkusursuz olma çabası, Adler en iyi olma ve üstünlük düzeyine ulaşma girişimleri, Horney kendine güvensizlik sonucu oluşan ve ideal benliği gerçekleştirmeye yönelik nörotik bir gereksinim ve bilişsel-davranışçı yaklaşımclar ise bireyin kendine, dünyaya ve geleceğe yönelik olumsuz düşünceleri ve akılcı olmayan inançları çerçevesinde değerlendirmişlerdir (Tuncer, 2006).

Alanyazın çalışmaları, araştırmacıların mükemmeliyetçiliği çok boyutlu bir kavram olarak düşünmeye başladıklarını göstermektedir. Bu bağlamda Hamachek (1978) iki tür mükemmeliyetçilik üzerinde durmaktadır. Bunlardan birincisi "aşırı bir çaba sonucu ulaşılan tatmin duygusu" olarak tanımlanan normal mükemmeliyetçiliktir. İkincisi ise "kendi gözleri ile tatmini ortaya çıkaracak kadar kaliteli sonuç oluşmadığı gerekçesi ile asla tatmin duygusuna ulaşamayan" nörotik mükemmeliyetçiliktir.

Hewitt ve Flett (1991) ise mükemmeliyetçiliği üç boyut temelinde sınıflamış ve kendine yönelik, başkalarına yönelik ve sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçilikten söz etmişlerdir. Kendine yönelik mükemmeliyetçilik, bireyin kendisi için hiç gerçekçi olmayan ve ulaşılması imkânsız standartlara yönelmesi olarak açıklanmıştır. Bu yönde mükemmeliyetçi olan

kişiler belirledikleri standartları kendilerine empoze eden, kendilerini sürekli eleştirme eğiliminde olan ve eksikleri kabul etmekte zorlanan kişilerdir (Hewitt ve Flett, 1991; Erol, 2009). Başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik, bireyin gerçekçi olamayan bir şekilde çevresindeki insanlardan aşırı talepte bulunma eğilimini ifade eder ve mükemmeliyetçiliğin kişiler arası bir boyutu olarak ele alınmaktadır. Başkalarına yönelik mükemmeliyetçi olanlara göre, doğru ve yanlış belli olduğundan, aşırı taleplerde bulunma oldukça doğaldır (Hewitt ve Flett, 1991; Erol, 2009). Sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçilik ise bireyin, toplumun kendisiyle ilgili gerçekçi olmayan beklentilerinin olduğuna, kendisini aşırı ölçüde eleştirdiğine ve beklenen standartları yakalayamayacağına inanmasının sonucu gelişen algısı olarak betimlenmektedir (Tuncer, 2006). Mükemmeliyetçiliğin bu boyutundaki kişiler toplumun standartlarını yerine getirirlerse seveceklerine inanırlar. Bu düşünce yapısına sahip kişilerden sıklıkla, "en iyisini yapmalıyım, yapabileceğimden de iyi olmalı" sözlerini duymak mümkündür (Hewitt ve Flett, 1991; Erol, 2009).

Alanyazın çalışmaları incelendiğinde mükemmeliyetçiliğin çeşitli değişkenlerle ilişkisinin incelendiği görülmektedir. Bu çerçevede Saboonchi ve Lundh (1996) mükemmeliyetçilik ile kaygı ve bilinçlilik arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında, mükemmeliyetçilik ile sosyal kaygı arasında ilişki olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Buna ek olarak, çalışmada ölüm kaygısı, fiziksel yaralanmalı kazalarla ilişkili korkular, cinsel korkular, şiddet ortamları ile ilgili korkularla mükemmeliyetçiliğin bileşenleri arasında pozitif ilişkiler ortaya çıkmıştır. Antony ve ark., (1998) mükemmeliyetçiliğin kaygı bozuklukları üzerindeki rolünü inceledikleri çalışmada sosyal fobi ve obsesif-kompulsif davranışlarının her birinin mükemmeliyetçi düşünme ile ilişkili olduğunu destekleyen bulgular elde etmişlerdir. Araştırmalar ayrıca, başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçiliğin depresyon ve kaygı, intihar girişimi, umutsuzluk, alkol bağımlılığı ve çeşitli kişilik bozuklukları ile pozitif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir (Hewitt ve Flett, 2002; Tuncer, 2006; Erol, 2009). Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ise, hem depresyon hem de ümitsizlik ile ilişkili bulunmuştur (Hewitt ve Flett, 2002).

Başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik diğer boyutlara göre mükemmeliyetçiliğin psikolojik semptomlarla en az ilişkili olan boyutu olarak görülmüştür (Tuncer, 2006). Bu çalışmalar mükemmeliyetçiliğin, kişilerde bazı sorunlu davranışlara neden olabildiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Ebeveyn tutumlarının çocukların davranışları üzerindeki etkilerine ilişkin değerlendirmeler ve araştırma sonuçları incelendiğinde, çocuklardan beklentiler arttıkça yaşanan kaygı ve benzeri uyum sorunlarının da arttığı çıkarımına varılabilir. Foxman (2004) mükemmeliyetçi olan anne-babaları ve öğretmenleri tarafından başarı konusunda sürekli baskı gören veya bu amaçla ödüllendirilen çocukların strese maruz kaldıklarını ve kaygı bozukluklarına açık hale geldiklerini, böylece de daha sonraki süreçlerde kaygı ile ilişkili kişilik özelliklerine sahip olma eğilimlerinin arttığını vurgulamaktadır. Foxman (2004) çocuğun başarılarına verilen aşırı olumlu tepkilerin veya sevgi gösterilerinin bile kaygı yaratabileceğine işaret etmektedir.

Frost ve ark., (1990)'na göre başkalarına karşı mükemmel bir performans gösterme baskısıyla yaşayan çocuklar için anne babalar dıştan gelen bir baskı unsuru işlevi görebilirler. Onlara göre, sosyal kaygı yaşayan ve utangaç olan bireylerin çoğu, anne babalarının kendileriyle ilgili yüksek beklentilere sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Okul öncesi dönem, çocuğun tüm alanlardaki gelişiminin hızlı ve çevresel uyarıcılara açık olduğu, kişiliğin temellerinin atıldığı kritik bir dönem olarak ifade edilebilir. Bu nedenle bu dönem çocuklarına yönelik araştırmaların ve uygulamaların bireysel ve toplumsal faydası sonraki dönemlerle kıyaslandığında oldukça yüksektir. Söz konusu döneme ilişkin yapılan bilimsel çalışmalar artış göstermekle birlikte ülkemiz özelinde daha çok çalışma yapılması gerektiği düşünülmektedir. Yapılan taramalarda çocuklarda kaygının ebeveyn mükemmeliyetçiliği ile ilişkisinin yeterince incelenmediği görülmektedir. Bunlara ek olarak, farklı kavramların ilişkilerinin incelenmesi gerekli eğitsel anlayışın oluşması ve uygun uygulamaların yapılması açısından gereklidir. Alan yazındaki araştırma bulgularından ve kuramsal çerçevelerden bakıldığında, ebeveyn

mükemmeliyetçilik düzeyinin çocukların kaygı gelişimini etkileyebileceği söylenebilir. Bu noktalardan hareketle, bu çalışmada, ebeveyn mükemmeliyetçilik düzeyinin, 5-6 yaş okul öncesi dönem çocuklarının algılanan kaygı düzeyini yordamadaki rolü temel araştırma problemi olarak ele alınmıştır. Çalışmada ayrıca, Okul Öncesi Çocuklarda Kaygı Ölçeği Ebeveyn Formu'nun uyarlama sonuçlarına da yer verilmiştir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Ebeveyn mükemmeliyetçilik düzeyinin 5-6 yaş okul öncesi dönem çocuklarının algılanan kaygı düzeyini yordamadaki rolünün incelendiği bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırma niteliğindedir. Bu doğrultuda genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilköğretim anasınıfları ve bağımsız anaokullarına devam etmekte olan 179 kız ve 200 erkek olmak üzere toplam 379 çocuğun ebeveynleri oluşturmaktadır. Bu çocukların 105'i (% 27,7) 5 yaşında, 274'i (% 72,3) 6 yaşındadır. Ebeveynlerin yaşı en küçük 24, en büyük ise 35 ve üstü kategorisindedir. Araştırmaya katılan annelerin 158'i (% 41,7) ilköğretim, 127'si (% 33,5) lise, 94'ü (% 24,8) üniversite mezunu iken babaların 142'si (% 37,7) ilköğretim, 116'sı (% 30,6) lise, 121'ü (% 31,9) üniversite mezunudur. Annelerin 230'u (% 60,7), babaların ise 9'u (% 2,37) herhangi bir işte çalışmamaktadır.

Veri Toplama Araçları

1.Okul Öncesi Çocuklarda Kaygı Ölçeği Ebeveyn Formu (OÖÇKÖEF): Çocukların kaygı düzeylerini ölçmek için Spence ve ark., (2001) tarafından geliştirilen Okul Öncesi Çocuklarda Kaygı Ölçeği Ebeveyn Formu (OÖÇKÖEF) (SCAS - Spence Children's Anxiety Scale Parental Form) kullanılmıştır. Ölçek 28 madde ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar, genel kaygı, sosyal fobi, ayrılık kaygısı, fiziksel yaranama korkuları ve obsesif-kompulsif bozukluklar olarak kavramsallaştırılmıştır. Ölçek maddelerine "Hiçbir Zaman Doğru Değil" (1), "Nadiren Doğru" (2), "Bazen Doğru"

(3), "Genelde Doğru" (4) ve "Her Zaman Doğru" (5) şeklinde belirtilen Likert dereceleri üzerinden cevap verilmektedir. Ölçeğin puan aralığı 28 ile 140 arasında değişmektedir.

Uyarlama çalışmalarında, ölçek önce araştırmacı tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Sonra yapılan çeviri alanda uzman üç öğretim üyesi tarafından ayrı ayrı değerlendirilmiş ve uzmanlarla yapılan odak grup çalışması ile Türkçe çevirisi tamamlanmıştır. Çevirisi yapılan ölçek, okul öncesi eğitime devam eden 680 çocuğun ailesine dağıtılmış, fakat 299 aileden geri dönüş olmadığı için analizler 379 istekli aile üzerinden elde edilen veriler ile gerçekleştirilmiştir.

Ölçeğin güvenilirliği iç tutarlık yönünden incelenmiş ve Cronbach alfa kat sayısı .89 olarak bulunmuştur. Madde analizlerinde toplanabilirlik özelliğinin bozulmaması için madde toplam korelasyonlarının negatif değerde olmaması ve en az .20 olması gerekmektedir (Tavsancıl, 2002). Tablo 1'deki madde toplam korelasyonlarına bakıldığında, değerlerin .31 ile .60 arasında değiştiği ve maddelerin toplanabilirlik özelliğine sahip olduğu görülmektedir.

Ölçeğin temel bileşenler yöntemi ile yapılan faktör analizinde, 7.04, 2.17, 1.81, 1.31, 1.12'lik özdeğerler taşıyan 5 temel faktör bulunmuştur. Bu beş faktörün ölçeğe ilişkin açıkladıkları varyans % 48.8 iken birinci faktörün tek başına açıkladığı varyans oranı % 25.2 olmuştur. Maddelerin faktör yükleri incelendiğinde, ölçekteki bütün maddelerin kendilerine ilişkin alt ölçeklerde toplanmadıkları görülmüştür. Analizlerde, birinci özdeğer yükünün diğer üç özdeğer yükünden oldukça farklı olduğu, diğer üç özdeğerin ise birbirlerine yakın güçlerde olduğu gözlenmiştir. Lord (1980) tetrokonik korelasyonlarla hesaplanan korelasyon matrisi ile yapılan faktör analizinde, birinci faktör yüküne ait özdeğerin ikinci faktör yüküne ait özdeğerden çok farklı olması ve ikinci faktör yüküne ait özdeğerlerinse kendisinden sonra gelen faktörlerin özdeğerlerine yakın değerler taşımasının tek boyutluluğun bir ölçütü olabileceğini belirtmektedir (akt: Gelbal, 1994). Analizlerden elde edilen bulgular Lord'un (1980; akt: Gelbal, 1994) tek boyutluluk ölçütüne uygunluk gösterdiğinden ölçek tek boyutlu olarak varsayılmıştır.

Elde edilen bütün bu bulgular, ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliğinin ve yapı geçerliliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu, dolayısıyla ölçülmek istenen davranışın ölçümünde kullanılabileceğini göstermektedir.

2. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÇBMÖ): Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 5-6 yaş çocuklarının anne ve babalarının mükemmeliyetçilik düzeylerini saptamak için Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nden yararlanılmıştır.

Hewitt ve Flett (1991) tarafından geliştirilen ölçek kendine yönelik mükemmeliyetçilik (KYM) (1, 6, 8, 12, 14, 15, 17, 20, 23, 28, 32, 34, 36, 40, 42 nolu maddeler), başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik (BYM) (2, 3, 4, 7, 10, 16, 19, 22, 24, 26, 27, 29, 38, 43, 45 nolu maddeler) ve sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçilik (SDYM) (5, 9, 11, 13, 18, 21, 25, 30, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 44 nolu maddeler) olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 45 madde içermekte ve "Kesinlikle Katılmıyorum" (1)'dan "Kesinlikle Katılıyorum" (7)'a doğru uzanan 7'li Likert dereceleri üzerinden puanlanmaktadır.

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması Oral (1999) tarafından yapılmıştır. Yapılan çalışmada orijinal ölçek ile benzer bir faktör yapısı bulunmakla birlikte bazı soru maddelerinin farklı bir alt boyutta yüklendiği vurgulanmaktadır. Buna göre KYM 1, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 16, 17, 20, 23, 27, 28, 29, 30, 32, 36, 40, 42, BYM 2, 3, 4, 10, 19, 24, 26, 38, 43, 45 ve SDYM 5, 9, 11, 13, 18, 21, 25, 31, 33, 34, 35, 37, 39, 41, 44 maddelerinden oluşmaktadır. Oral (1999) tarafından yapılan çalışmada ölçeğin Cronbach alfa katsayıları, KYM alt ölçeği için 0.91, BYM alt ölçeği için 0.73 ve SDYM alt ölçeği için 0.80 olarak bulunmuştur.

Buna göre KYM alt ölçeğinden alınabilecek puanlar 19 ile 133, BYM alt ölçeğinden alınabilecek puanlar 10 ile 70, SDYM alt ölçeğinden alınabilecek puanlar 15 ile 105 arasında değişmektedir.

İşlem

Veri toplama araçları, Denizli il merkezinde bulunan, bulunduğu yerin sosyo-ekonomik durumları da dikkate alınarak belirlenen resmi ilköğretim okulları ve bağımsız anaokullarında uygulanmış ve toplanan veriler SPSS veri analiz programına işlenmiştir. Daha sonra

Tablo 1. OÖÇKÖEF’na Ait Maddelerin Ortalaması, Standart Sapması, Faktör Yükleri ve Madde Toplam Korelasyonları

Maddeler	Ortalama (X)	S.S	Faktör Yüğü	Madde Toplam Korelasyonu
1	2.49	1.01	.42	.36
2	2.42	1.17	.49	.41
3	2.65	1.47	.44	.39
4	2.13	1.20	.55	.47
5	2.01	1.23	.50	.42
6	2.72	1.50	.44	.39
7	2.21	1.30	.36	.33
8	1.66	1.07	.55	.47
9	2.37	1.42	.51	.45
10	1.77	1.18	.54	.50
11	2.25	1.20	.47	.41
12	3.05	1.47	.58	.53
13	2.25	1.29	.35	.33
14	1.36	.74	.51	.44
15	1.71	1.01	.46	.38
16	2.41	1.41	.62	.56
17	1.49	1.00	.44	.38
18	2.26	1.27	.53	.48
19	2.16	1.22	.64	.55
20	2.77	1.47	.36	.34
21	1.51	0.98	.48	.40
22	1.63	1.11	.50	.42
23	1.61	1.00	.48	.41
24	2.73	1.81	.32	.31
25	2.95	1.43	.65	.60
26	2.91	1.45	.47	.44
27	1.99	1.35	.53	.46
28	3.26	1.43	.62	.57

veriler üzerinden önce OÖÇKÖEF’nun güvenilirlik ve geçerlik analizleri yapılmıştır. Bu amaçla madde-test korelasyonları, iç tutarlılık güvenilirliği ve temel bileşenler yöntemi ile faktör analizi yapılmıştır. Sonra, araştırmada cevabı aranan sorulara ve veri gruplarının türüne uygun olarak ihtiyaç duyulan analiz teknikleri kullanılmıştır. Bu çerçevede korelasyon ve regresyon analizlerinden yararlanılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu kısmında toplanan veriler üzerinde yapılan analiz sonuçları kısaca açıklanmıştır.

Korelasyon Analizleri

Her iki ebeveynin algısına göre çocuklarda gözlenen kaygı düzeyinin ebeveynlerin ayrı ayrı mükemmeliyetçilik düzeyleri ile ilişkisi Pearson Korelasyon’u ile analiz edilmiş ve bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Ebeveyn Algısına Göre Çocukların Kaygı Düzeylerinin Anne (A) ve Baba (B) Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile İlişkisi

	AKYM	ABYM	ASDYM	BKYM	BBYM	BSDYM
Kaygı	.181*	.024	*.222	*.127	.003	*.193

*p<.05

Tablo 2'deki bulgulara göre ebeveyn algısına göre çocukların kaygı düzeyi ile annelerin kendilerine yönelik mükemmeliyetçilik (AKYM) ve sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçilik (ASDYM) düzeyleri arasında anlamlı doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. Bu bulgular babaları için de benzerlik göstermektedir. Ebeveyn algısına göre çocukların kaygı düzeyi ile babaların kendilerine yönelik mükemmeliyetçilik (BKYM) ve sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçilik (BSDYM) düzeyleri arasında anlamlı doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. Bu bulgular ebeveynlerin mükemmeliyetçilik düzeyi yükseldikçe çocukların kaygı düzeylerinin de yükseldiği şeklinde de değerlendirilebilir.

Regresyon Analizleri

Ebeveynlerin mükemmeliyetçilik düzeylerinin çocuklarda gözlenen kaygı düzeyini yordayıp yordamadığını test etmek için çoklu ve aşamalı regresyon analizleri yapılmıştır. Bu amaçla önce anne sonra baba ve daha sonra da her iki ebeveynin mükemmeliyetçilik düzeyleri birlikte birer set olarak analize sokulmuş ve elde edilen bulgular aşağıda açıklanmıştır.

Tablo 3. Ebeveyn Algısına Göre Çocukların Kaygı Düzeylerini Yordamada Anne Mükemmeliyetçilik Düzeyinin Rolü

	<i>R</i>	<i>R</i> ²	<i>B</i>	<i>S Hata_B</i>	<i>S.β</i>	<i>F</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Yordayıcı Değişken	.24	.058	39.94	6.56	-	7.567	6.089	*.000
AKYM			.111	.062	.101		1.781	.076
ABYM			-.037	.111	-.017		-.336	.737
ASDYM			.269	.084	.180		3.180	*.002

**p*<.05

Tablo 3'e göre annelerin mükemmeliyetçilik düzeyleri çocuk kaygısı varyansının % 6'sını açıklamaktadır (*R*=0.24, *R*²=0.058). Standardize edilmiş regresyon katsayısına (*β*) göre, yordayıcı değişkenlerin çocukların kaygı düzeylerinin değişkenliği üzerindeki önem sırası ASDYM, AKYM, ABYM olarak kaydedilmiştir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin *t*-testi sonuçları incelendiğinde ise, sadece ASDYM değişkeninin çocukların algılanan kaygı

düzeyleri üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu saptanmıştır. Annelerin diğer iki mükemmeliyetçilik düzeyleri (AKYM ve ABYM) çocukların kaygılarındaki değişkenlikte istatistiki olarak anlamlı düzeyde rol oynamamıştır.

Baba mükemmeliyetçilik düzeyinin çocukların kaygı düzeyini yordamadaki rolüne ilişkin regresyon analizi sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Ebeveynin Algısına Göre Çocukların Kaygı Düzeylerini Yordamada Baba Mükemmeliyetçilik Düzeyinin Rolü

	<i>R</i>	<i>R</i> ²	<i>B</i>	<i>S Hata</i>	<i>S.β</i>	<i>F</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Yordayıcı Değişken	.193	.037	45,868	6,928		4.774	6,620	*.000
BKYM			.050	.066	.045		.761	.447
BBYM			-.063	.118	-.028		-.537	.592
BSDYM			.258	.089	.169		2.898	*.004

**p*<.05

Tablo 4'e göre babaların mükemmeliyetçilik düzeyi çocuk kaygısı varyansının % 4'ünü açıklamaktadır ($R=0.193$, $R^2=0.037$). Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin çocukların kaygı düzeylerinin değişkenliği üzerindeki önem sırası, BSDYM (Babanın sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçiliği), BKYM (Babanın kendine yönelik mükemmeliyetçiliği), BBYM (Babanın başkalarına yönelik mükemmeliyetçiliği) olarak kaydedilmiştir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin

t-testi sonuçları incelendiğinde ise, sadece BSDYM değişkeninin çocukların algılanan kaygı düzeyleri üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu saptanmıştır. Babaların diğer iki mükemmeliyetçilik düzeyleri çocukların kaygılarındaki değişkenlikte istatistiki olarak anlamlı düzeyde rol oynamamıştır.

Anne ve baba mükemmeliyetçilik düzeylerinin birlikte çocukların kaygı düzeyini yordamadaki rolüne ilişkin regresyon analizi sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Ebeveynin Algısına Göre Çocukların Kaygı Düzeylerini Yordamada Anne ve Baba Mükemmeliyetçilik Düzeylerinin Rolü

	R	R ²	B	S.Hata	S.β	t	F	p
Yordayıcı Değişkenler	.246	.060	39.47	6.61		5.970	7.783	*.000
AKYM			.106	.062	.096	1.694		.091
ABYM			-.031	.112	-.014	-.278		.781
ASDYM			.281	.085	.188	3.300		*.001
Yordayıcı Değişkenler	.261	.068	34.88	8.08		4.317	4.415	*.000
AKYM			.088	.069	.080	1.278		.202
ABYM			-.005	.120	-.002	-.043		.966
ASDYM			.226	.092	.151	2.446		*.015
BKYM			.015	.071	.013	.205		.837
BBYM			-.038	.125	-.017	-.302		.763
BSDYM			.144	.096	.095	1.498		.135

*p<.05

Tablo 5'deki bulgulara göre, anne ve baba mükemmeliyetçiliğinin birlikte çocuklardaki kaygı varyansına katkıları anlamlıdır ($R^2 = .07$, $F = 4.415$, $p < .001$). Anne mükemmeliyetçiliği çocuk kaygısı varyansının % 6'sını açıklarken ($R^2 = .06$, $F = 7.783$, $p < .001$), her iki değişken seti söz konusu varyansın % 7'sini açıklamaktadır. Buna göre, çocuklarda kaygı düzeyinin en iyi (anlamlı) yordayıcısı annenin sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçiliğidir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada ebeveyn mükemmeliyetçiliğinin okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş çocuklarının algılanan kaygı düzeyini ön görmedeki rolü incelenmiştir. Elde edilen bulgular, anne ve babaların sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçilik düzeylerinin, ayrı ayrı, çocuk kaygısının anlamlı yordayıcısı

olduğunu, anne ve baba mükemmeliyetçilik alt boyutları birlikte analize alındığında, çocuk kaygısının sadece ASDYM (Annenin Sosyal Düzene Yönelik Mükemmeliyetçiliği) tarafından yordandığını, bununla birlikte anne ve babaların kendilerine ve başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeylerinin kaygı değişkenliğinde anlamlı düzeyde rol oynamadığını göstermiştir. Elde edilen anlamlı bulgular ışığında, ebeveyn mükemmeliyetçilik düzeyi yükseldikçe algılanan çocuk kaygısı düzeyinin de yükseldiği söylenebilir. Bu sonuçlar alanyazındaki araştırma sonuçları ile genel olarak tutarlılık göstermektedir. Bu çalışmalarda kaygı ile mükemmeliyetçilik, benlik, bilinçlilik, korku, depresyon, stres, kızgınlık, psikopatoloji ve çeşitli psikolojik sorunlar arasında değişen düzeylerde ilişkiler olduğu rapor edilmiştir (Hewitt ve Flett, 1991;

Saboonchi ve Lundh, 1996; Chang, 2000; Vieth ve Trull, 1999; Cook ve Kearney, 2014; Hewitt, Caelian, Flett, Sherry, Collins, L. ve Flynn, 2002). Bütün bu bulgular mükemmeliyetçiliğin genel olarak olumsuz duygu ve davranış örüntüleri ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmadaki sonuçlarda dikkati çeken bir nokta, anne ve babanın sosyal düzene yönelik mükemmeliyetçilik alt boyutunun, çocukların kaygısını tek başlarına anlamlı yordamasına rağmen her iki ebeveyn birlikte değerlendirildiğinde sadece ASDYM'nin anlamlı yordayıcı olduğunun tespit edilmiş olmasıdır. Bu bulgu Cook ve Kearney (2009, 2014); Chang (2000); Vieth ve Trull (1999) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla da tutarlılık göstermektedir. Şüphesiz erken çocukluk döneminde hem anne hem de baba çocuğun hayatında çok önemli bir yer tutar ve çocuğa yönelik her türlü tutum ve davranışları çocuğun gelişimini etkiler. Fakat araştırmada elde edilen bu sonuç annelerin çocuklar üzerinde babalara göre daha etkili olduğuna işaret etmektedir. Bunun bir nedeni, annenin erken dönemde çocukla etkileşiminin daha yoğun olması olabilir.

Mükemmeliyetçilik alanyazında bireylerin kendileri ve başkaları için daha yüksek beklentiler ve standartlar içerisinde olmaları olarak tanımlanmaktadır (Erol, 2009; Frost ve ark., 1990; Hewitt ve Flett, 1991). Dolayısıyla mükemmeliyetçi bireylerin kendilerinin veya çevrelerindeki bireylerin davranışlarıyla ilgili yüksek standartlarının olduğu, bu standartlara ulaşılmasının bazen zor hatta imkânsız olabileceği söylenebilir. Böyle bireylerin beklentilerine ulaşamama durumunda kaygı ve stres yaşamaları, bunu çevrelerindeki ve söz konusu bireylerin ebeveyn olması durumunda ise çocuklarına da yansıtmaları olasıdır. Ayrıca bütün çocuklar için ebeveynlerin birer rol model olduğu kabul edilen bir gerçektir. Dolayısıyla çocukların ebeveynlerinde gördükleri mükemmeliyetçi davranışları model aldıkları ve bazen de farkında olmadan içselleştirdikleri de söylenebilir. Bu bağlamda önemli olan ebeveynlerin beklentilerinin çocukların düzeyine uygunluğudur. Gelişimsel uygunluk olumlu tepkilere yol açarken, aksi durum beklentilerin karşılanmasında zorlanmalara ve çocuklarda kaygı gelişimine neden olabilir.

Kaygı, çocuğun yaşam kalitesini düşürmeye başladığı andan itibaren sorun olarak değerlendirilmektedir. Yüksek kaygı çocuğun günlük yaşam aktivitelerini olumsuz etkiler ve diğer psikiyatrik bozuklukların ortaya çıkma olasılığını artırır. Bu nedenledir ki kaygı, ruhsal bozukluklar arasında önemli bir değişken olarak ele alınır (Öztürk, 1994). Bunlara ek olarak, alanyazındaki bulgular küçük yaşlarda yaşanan yüksek kaygının, çocukları ileriki yaşlarda, akademik açıdan da etkilediğine işaret etmektedir. İlkokul birinci sınıftaki çocuklar arasında kaygı düzeyi en yüksek olan ve sınıfın başarı sıralamasına göre ilk üçte birlik dilimde yer alan çocukların, beşinci sınıfa geldiklerinde, sınıfın başarı sıralamasında, en alttaki üçlük dilimde yer alma olasılıklarının diğer çocuklara kıyasla on kat daha fazla olduğunu göstermektedir (Spence ve ark., 2001).

Okul öncesi dönemin yaşam boyu gelişim açısından kritik olması nedeniyle, bu dönem çocuklarının gözlenmesi ve değerlendirilmesi, ortaya çıkan sosyal duygusal sorunların tespiti ve ihtiyaç duyulan önlemlerin alınması çocuk sağlığı bakımından son derece önemlidir (Alisinanoğlu ve Kesicioğlu, 2010). Bu çerçeveden hareketle, gelişimsel sorunların altında yatan etmenlerin karmaşık olması, çocuk ile birlikte yetişkinlerin de ele alınmasını gerektirmektedir. Bu nedenle ebeveynlerin tutum ve davranışlarının çocuk üzerindeki etkilerinin incelendiği çalışmalar eğitsel doğurguları bakımından değerli yol göstericilerdir. Dolayısıyla bu çalışmada elde edilen bulguların bu bağlamda alana ve ilgili uygulamalara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu değerlendirmeler ışığında, çocuklarda kaygı düzeyinin, alanyazında belirtilen diğer değişkenlere ek olarak, ebeveyn mükemmeliyetçiliği ile de açıklanabileceği söylenebilir.

Bu nedenle ebeveynlerin mükemmeliyetçilik ilişkili eğilimlerinin, gerek eğitim gerekse diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından verilecek seminer, konferans, psikoeğitim programları ve aile danışmanlık hizmetleri aracılığıyla yeniden düzenlenmesi ve böylece farkındalıklarının güçlendirilerek aile sisteminin daha işlevsel hale getirilmesinin, çocuklarda kaygı düzeyini düşük tutmak açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bütün bu değerlendirmelerin dışında, araştırmacılar tarafından başta annelerin olmak üzere ebeveynlerin mükemmeliyetçilik eğilimlerine eşlik eden faktörlerin neler olduğuna ilişkin araştırmaların ve bu eğilimlerin düzeyini minimize edecek psikoeğitim programlarının etkilerinin incelendiği çalışmaların yapılmasının da

yararlı olacağı ve alana katkı sağlayabileceği söylenebilir. Son olarak, bu çalışmada uyarlama çalışması yapılan Okul Öncesi Çocuklarda Kaygı Ölçeği Ebeveyn Formu için başka örneklemelerde tekrar güvenirlik ve geçerlik çalışmalarının yapılmasına ihtiyaç olduğu da düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Alisinanoğlu, F. ve Kesicioğlu, O. S. (2010). Okul öncesi dönem çocuklarının davranış sorunlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Giresun ili örneği). *Kuramsal Eğitimbilim*, 3(1), 93-110.
- Antony, M. M., Purdon, C. L., Huta, V., ve Swinson, R. P. (1998). Dimensions of perfectionism across the anxiety disorders. *Behaviour Research and Therapy*, 36, 1143-1154.
- Bokhorst, K., Goossens, F.A. ve Ruyter, P. A. (2001). Early detection of social anxiety: Reliability and validity of a teacher questionnaire for the identification of social anxiety in young children. *Social Behavior and Personality*, 29, 787-798.
- Chang, E. C. (2000). Perfectionism as a predictor of positive and negative psychological outcomes: Examining a mediational model in younger and older adults. *Journal of Counseling Psychology*, 47, 18-26.
- Cook, L.C. ve Kearney, C.A. (2009). Parent and youth perfectionism and internalizing psychopathology. *Personality and Individual Differences*, 46, 325-330.
- Cook, L. C. ve Kearney, C. A. (2014). Parent perfectionism and psychopathology symptoms and child perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 70, 1-6.
- Craske, M. G. ve Glover, D. (2000). Anxiety disorders. In D. Glover, *Women's health: A behavioral medicine approach*. Oxford: Oxford University Press.
- Eisen, A. R. ve Kearney, C. A. (1995). *Practitioner's guide to treating fear and anxiety in children and adolescents*. New Jersey, London: Jadon Aranson Inc.
- Erol, Z. (2009). *Mükemmeliyetçi kişilik*. İstanbul: Timaş Yayınevi.
- Essakow, G.S., Ungerer, A.J. ve Rapee, M. R. (2005). Attachment, behavioral inhibition, and anxiety in preschool children. *Jornal of Abnormal Child Psychology*, 33, 131-143.
- Foxman, P. (2004). *The worried child: Recognizing anxiety in children and helping them heal*. Alameda, CA.: Hunter House Inc.,
- Frost, R.O., Maten, P., Lahart, C. ve Rosenblate, R. (1990). The demensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14, 449-468.
- Geçtan, E. (1984). *Psikoanaliz ve sonrası*. Ankara: Maya Mat. Ltd. Şti.
- Geçtan, E. (1993). *Çağdaş yaşam ve normal dışı davranışlar*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Gelbal, S. (1994). "p" madde güçlük indeksi ile rasch modelinin "b" Parametresi ve bunlara dayalı yetenek ölçüleri üzerine bir karşılaştırma. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ginsburg, G., Siqueland, L., Masia-Warner, C., ve Hedtker, K. (2004). Anxiety disorders in children: Family matters. *Cognitive and Behavioral Practice*, 11, 28-43.
- Hamachek, D. E. (1978). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology*, 15, 27-33.
- Hudson, J. L., ve Rapee, R. M. (2001). Parent-child interactions and anxiety disorders: An observational study. *Behaviour Research and Therapy*, 39, 1411-1427.
- Hewitt, P.L. ve Flett, G. L. (1991). Perfectionism in the self and social contexts: Conceptualization,

- assessment, and association with psychopathology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 456-470.
- Hewitt, P.L., Caelian, C. F., Flett, G.L., Sherry, S.B., Collins, L. ve Flynn, C.A. (2002). Perfectionism in children: Associations with depression, anxiety, and anger. *Personality and Individual Differences*, 32, 1049-1061.
- İnanç, B. ve Yerlikaya, E. (2008). *Kişilik kuramları*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Layne, A.E., Bernstein, G. A. ve March, J. S. (2006). Teacher awareness of anxiety symptoms in children. *Child Psychiatry Human Development*, 36, 383-392.
- Mindell, J.A. ve Barret, K.M. (2002). Nightmares and anxiety in elementary aged children: Is there a relationship?. *Personality and Individual Differences*, 41, 341-352.
- Muris, P., Merckelbach, H., Schmidt, H., ve Mayer, B. (1999). The revised version of the Screen for Child Anxiety Related Emotional Disorders (SCARED-R): Factor structure in normal children. *Personality and Individual Differences*, 26, 99-112.
- Nores, M., ve Barnett, W. S. (2010). Benefits of early childhood interventions across the world: (Under) Investing in the very young. *Economics of Education Review*, 29 (2), 271-282.
- Oktay, A. (1985). Okul öncesi eğitim kurumlarının sorunları ve öneriler. *Ya-pa Okul Öncesi Eğitim ve Yaygınlaştırılması Semineri 23*. İstanbul: Ya-pa Yayın Pazarlama, 23, 107-114.
- Oral, M. (1999). The relationship between dimensions of perfectionism, stressful life events and depressive symptoms in university students a test of diathesis-stress model of depression. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara*.
- Özoğlu, S.Ç. (1997). *Eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Öztürk, O. (1994). *Ruh sağlığı ve bozuklukları*. Hekimler Yayın Birliği.
- Saboonchi, F. ve Lundh, L.G. (1996). Perfectionism, self-consciousness and anxiety. *Personality and Individual Differences*, 22, 921-928.
- Sekmenli, T. (2000). Lise I. sınıf öğrencilerinin mesleki olgunluk düzeyleri ile kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Bilim Uzmanlığı Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya*.
- Spence, S.H. (1998). A measure of anxiety symptoms among children. *Behaviour Research and Therapy*, 36, 545-566.
- Spence, S.H., Rapee, R., McDonald, C. ve Ingram, M. (2001). The structure of anxiety symptoms among preschoolers. *Behaviour Research and Therapy*, 39, 1293-1316.
- Sun Selişik, Z.E. (2003). The dimensions of perfectionism and their relations to helpless explanatory style. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara*.
- Tallis, E. (2003). *Kaygıları aşmak*. İstanbul: Sistem Kitapevi.
- Tavsancıl, F. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Tuncer, B. (2006). Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin mükemmeliyetçilik özelliklerinin incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara*.
- Van Gastel, W., Legerstee, J.S. ve Ferdinand, R.F. (2009). The role of perceived parenting in familial aggregation of anxiety disorders in children. *Anxiety Disorders*, 23, 46-53.
- Vieth, A. Z., ve Trull, T. J. (1999). Family patterns of perfectionism: An examination of college students and their parents. *Journal of Personality Assessment*, 72, 49-67.
- Yanbastı, G. (1996). *Kişilik kuramları ders kitabı*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Tong, Y ve Lam, S. (2011). The cost of being mother's ideal child: The role of internalization in the development of perfectionism and depressions. doi: 10.1111/j.1467-9507.2010.00599.x.

The Role of Parent Perfectionism in Predicting Anxiety Level of 5 and 6 Years Old Preschool Children

There are various factors affecting a child's developmental health and psychological wellbeing. One of these factors is anxiety. Anxiety can be defined as nervousness, apprehension, worrying resulted from possible different reasons and individual's expectations of danger and threat, which sometimes cannot be understood by the individual himself.

Studies on children explored relationships between anxiety and distrustful attachment, shyness, parenting style and parental anxiety, nightmares, caretakers' unreasonable expectations from the child and consequences of not meeting these expectations, (punishment) perfectionism, parents' attitudes at home, and teachers' approaches at school, negative experiences, excessive positive reaction towards success or endearment, global problems such as poverty, famine, and violence, stress, and social participation levels. Results of these studies suggest that anxiety in children is related to shyness, distrustful attachment, parental anxiety, consequences of not meeting parents' expectations, such as punishment, perfectionist behaviors, negative experiences at home and school, positive overreactions to children success, global problems such as poverty, famine and violence, stress and low levels of social participation. When all these studies are considered as a whole, it can be inferred that anxiety is a result of various factors.

Both studies in literature and basic theoretical acknowledgments indicate that early childhood period, in which personal development of a child begins, is a critical period that a child's development in all fields is fast, and s/he is open to environmental stimuli. In this period, environment is associated with school and family. In this context, it is possible for teachers' and parents' levels of perfectionism to affect their attitudes towards children and cause children experiencing anxiety.

Perfectionism has been the main focus of today's researchers and is defined as individuals' higher standards and expectations from themselves and others, in general.

When results of evaluations and studies related to effects of parent attitudes on children behaviors are analyzed, it can be inferred that the higher the expectations from children gets, the more anxiety and such adjustment problems become.

In early childhood, high expectations of the most important people for children, parents, can be related to their levels of perfectionism. When the findings and evaluations in literature are analyzed, it can be concluded that parents' levels of perfectionism can affect development of anxiety in children. Thus, basic research problem of the present study was determined as the role of parental perfectionism on regression of anxiety levels among preschool children between the ages of 5-6. In addition, the reliability and validity results of Preschool Children Anxiety Scale (parents' form) were given in the study. Social and personal benefits of such applications on preschool children are higher when compared to later periods. Studies on this period have been increasing. On the other hand in our country, there are many other researches to be carried in our country. As a result, it is a priority to make a contribution to later scientific studies with the existing study.

Method

Research Design

While conducting the research which aimed to investigate the role of parent perfectionism on predicting anxiety level of 5 and 6 years old preschool children, the descriptive survey model was used.

Participants

A total number of 379 preschool children parents participated to the study. 105 of these children were at the age of 5, 274 of them were at the age of 6. 179 of children were female and 200 of them were male.

Measures

In the study, in order to measure parents' perfectionism levels, Multidimensional Perfectionism Scale; and to measure anxiety in children, Preschool Children Anxiety Scale

Parents' Form were used. Data were analyzed with SPSS program. After this, through the data, validity and reliability analyses of Preschool Children Anxiety Scale Parents Form were conducted with item-test correlations, internal consistency reliability and principal components factor. After that, in order to answer the questions of the study, correlation and regression analyses techniques were used in accordance with the characteristics of data groups.

Results and Discussion

In this study, reliability and validity analysis of Preschool Children Anxiety Scale Parents Form demonstrated that internal consistency reliability and construct validity levels were acceptable, and scale was found suitable to measure the anxiety level of children.

In addition, within the study, the role of parental perfectionism in foreseeing perceived anxiety levels of preschool children between the ages of 5-6 was examined. Results indicated that there are relationships between parental perfectionism and anxiety levels of children, and perfectionism plays a role on the variance of the level of anxiety.

The most significant one among these results was that despite the fact that when analyzed together, both mothers' and fathers' levels of perfectionism towards social order was meaningful while predicting anxiety levels in children, when analyzed separately, mothers' level of perfectionism towards social order was detected to be the meaningful predictor.

Results pointed out the role of parents on a child's development. In that context, to prevent anxiety in children, parents should pay attention to their behaviors similar to perfectionism. It can be suggested that parents should avoid comparing their children to others and competing other families by using their children.

Furthermore, to gain social respect and praise, parents' have to be very careful about excessive pressure they push on their children, about what they can, and accepting them as they are. Such an approach might prevent anxiety in children.